

T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN
BEDEN EĞİTİMİ
VE
SPOR DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI

Ortaokul
(5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)

Ankara, 2019

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	5
1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	5
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	6
1.2.1. Değerlerimiz	6
1.2.2. Yetkinlikler	6
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	8
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	9

BÖLÜM 2

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETİM PROGRAMLARININ FARKLILAŞTIRILMASI	9
2.1. ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GEREKÇESİ, FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI	9
2.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARINI FARKLILAŞTIRMA YÖNTEMİ	13

BÖLÜM 3

ÖĞRETİM PROGRAMI	15
3.1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ FELSEFESİ VE ÖZEL AMAÇLARI	15
3.2. ÖĞRETİM PROGRAMININ ALANA ÖZGÜ BECERİLERİ	18
3.3. ÖĞRETİM PROGRAMINDA DİSİPLİNLER ARASI BAĞLANTILAR.....	18
3.4. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	18
3.5. DERS KİTABI FORMA SAYILARI VE EBATLARI	20
3.6. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÖĞRENME ALANI, ALT ÖĞRENME ALANI VE KAZANIM DAĞILIMI	20
3.7. KAZANIMLARIN YAPISI	21
5. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	21
6. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	25
7. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	29
8. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	33

BÖLÜM 1

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, bu bilgiyi günlük hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünebilen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelikleri bünyesine almış bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları yalnızca bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar da ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu kazanımlar ve kazanımların sınırlarını belirleyen açıklamaları, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatta değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünlüğe bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. Maddesi'nde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duyuşsal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek,
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak,
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ)"nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak,
4. Ortaöğretileri tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, millî ve manevi değerleri benimseyip bunları hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, TYÇ'de ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamaktır.

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı, değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevî kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarımıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkı vermesini sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme ve öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla geçicidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirmelerle güncellenir, yenilenir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimsemiş ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışmasız bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi, değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme ve öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de diğer kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik hayatta ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler TYÇ’de belirlenmiştir. TYÇ sekiz anahtar yetkinlik belirlemede ve bu yetkinlikleri şu şekilde tanımlamaktadır:

- 1. Ana Dilde İletişim:** Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.
- 2. Yabancı Dillerde İletişim:** Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem de yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim, öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürler arası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Bireyin yeterlilik seviyesi, bireyin sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları ile farklı diller arasında değişkenlik gösterecektir.
- 3. Matematiksel Yetkinlik ve Bilim / Teknolojide Temel Yetkinlikler:** Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.
- 4. Dijital Yetkinlik:** İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.
- 5. Öğrenmeyi Öğrenme:** Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim ve öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.
- 6. Sosyal ve Vatandaşlıkla İlgili Yetkinlikler:** Bu yetkinlikler, kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içerir; bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak; gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise, toplumsal ve siyasal kavram ve yapılara ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayalı olarak medeni hayata tam olarak katılmaları için bireyleri donatmaktadır.

7. **İnisiyatif Alma ve Girişimcilik:** Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade eder. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.
8. **Kültürel Farkındalık ve İfade:** Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesidir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan, bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple, öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart olması” insanın doğasına terstir. Buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için, ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde, gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında, her yaş döneminde bireylerin gelişim özelliklerini dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar olabildiğince bunu göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık belirli yönelimlerle karakterize edilir: basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve ayrıca düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate almaları beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar, ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireylerarası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

BÖLÜM 2

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETİM PROGRAMLARININ FARKLILAŞTIRILMASI

2.1. ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GEREKÇESİ, FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI

Özel yetenekli öğrencilerin eğitimi alanı, son yüzyılda yapılan bilimsel çalışmaların öncülüğünde kendine ait öğretimsel kimliği olan yeni bir disiplin olarak ortaya çıkmıştır. Özel yeteneklerin eşsiz toplumsal değeri ve özel yetenekli öğrenciler için geliştirilen özel öğretim programlarının genel öğretim programlarından özgün bir şekilde farklılaşması, bu kimliğin ortaya çıkışında ayrı bir rol oynamıştır. Genel öğretim

programlarının özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde çeşitli yönleriyle yetersiz kalması ilk ve ortaokul yıllarında yetenek kayıplarının oluşması na neden olmaktadır. Bu olgu, dünya genelinde özel yetenekli öğrenciler için özel eğitim modellerinin geliştirilmesinin temel gerekçesini oluşturmuştur. Özel yetenekli öğrenciler için geliştirilen standart bir programın bu öğrencilerin gelişim ihtiyaçlarını karşılamada yeterli olacağı düşüncesi, tüm bu programların temel hipotezi olmuştur.

Özel yeteneklilerin eğitimi alanını çeşitli öğretim programı kuramları şekillendirmiştir. Bu kuramlar, özel yetenekliler için öğretim programlarına ilişkin güçlü felsefi yaklaşımlar sunmaktadır. Birincil yaklaşım öğretim programının bilişsel süreçlerin gelişimi olarak kabul edilmesidir. Bu yaklaşım süreç becerilerinin geliştirilmesi üzerine odaklanmış ve öğretim programının ileri düşünme becerileri etrafında organize edilmesine öncülük etmiştir. İkinci felsefi yaklaşım da beceri merkezlidir ancak öğretim programını öğrenmeye ilişkin standart girdiler ve çıktılar etrafında organize etmektedir. Eğitimin bir sonucu olarak beceri ve başarıdaki gelişimi belirlemek için ölçülebilir çıktılar merkeze almaktadır. Çocuk merkezli olan felsefi yaklaşımda ise öğretim programının kişisel anlamına ağırlık verilmektedir. Bu yaklaşım, bireysel ihtiyaçlara göre şekillendirilmiş öğretim programına değer verir. Özel yeteneklilerin eğitimini etkileyen üçüncü felsefi yaklaşıma göre öğretim programı sosyal yapılandırma olarak görülmektedir. Öğretim programları, sosyal değişimin bir aracı olarak kullanılmaktadır. Eğitimin toplumsal katılımı, sorumluluğu ve değişimi desteklemesi beklenmektedir. Bu yaklaşım kültür merkezli öğretim programlarının ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Özel yetenekli öğrencilere yönelik özel öğretim programlarının ana ilkesi, bu programların sağlamayı hedeflediği öğrenme deneyimlerinin genel öğretim programlarının sağladığı deneyimlerden nitel olarak farklı olmasıdır. Nitel farklılığı tanımlamak her ne kadar görelisi olsa da özel yetenekli öğrencileri özel yapan özelliklerine ve ihtiyaçlarına uygun farklılaştırmaların yapılması nitel farklılık üzerine oluşan genel bir uzlaşıdır. Bu özellikler arasında gelişim, öğrenme, biliş, motivasyon ve ilgi gibi bireye özgü özelliklerde var olan nitel ve nicel farklılıklar gösterilebilir. Farklılaştırılmış öğretim programı, genel öğretim programlarının sağlamadığı ileri düzeyde bilişsel ve duyuşsal kavramları, konuları, süreçleri ve özel yetenekli öğrencilerin öğrenme stillerine uygun stratejileri kapsar.

Özel yetenekli öğrencilere yönelik öğretim programlarının genel öğretim programlarından nitel olarak farklılaştırılması; programın içerik, süreç ve ürün boyutlarıyla yapılabilmektedir. Özel yetenekli öğrenciler için özel öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde söz konusu üç temel boyut kullanılmış ve bu boyutlar aşağıda ele alınan ilkeleri yanıtacak şekilde farklılaştırılmıştır. Ayrıca geliştirilen yeni programlar bu ilkeler ölçüt alınarak değerlendirilmiştir..

2.1.1. İçerik Boyutu

İçerik boyutu; öğrencilere kazandırılması planlanan kavramları, yaklaşımları, kuramları, fikirleri ve diğer bilgi türlerini kapsamaktadır. İçerik figüratif, sembolik, semantik ve davranışsal bilgi türlerinden oluşabilir. Figüratif bilgi objeler, şekiller, resimler ve grafik gibi figürlerden; sembolik bilgi harfler, rakamlar ve matematiksel sembollerden; semantik bilgi sözcükler ve fikirlerden; davranışsal bilgi duygular ve algılar gibi davranışlardan oluşur. Özel yetenekli öğrencilerin eğitimi için geliştirilen öğretim programlarının içerik boyutu sayılan ilkeleri içermelidir:

1. **Soyutluk:** Daha az veri düzeyinde bilgiye, daha çok soyut kavramlara ve genellemelere yer verilmelidir. Bilgi; veri-olgu, kavram, genelleme-ilke ve teori türlerini kapsamalıdır.
2. **Karmaşıklık:** İçerikte yer alan teoriler ve genellemeler; soyut kavramları, genellemeler arası ilişkileri, ilkeleri ve disiplinler arası bağlantıları kapsamalıdır.

3. **Çeşitlilik:** Genel öğretim programlarındaki konu ve temaların yanı sıra zenginleştirilmiş sıra dışı konulara, temalara ve diğer disiplinlere yer verilmelidir.
4. **Organizasyon:** İçerik disiplinler arası bağlantılarla kapsamlı kavram, genelleme ve teoriler etrafında inşa edilmelidir.
5. **Seçkin Kişiler:** Programlar dehaların ve seçkin kişilerin bireysel, sosyal ve mesleki özelliklerini, başarılarını, başarısızlıklarını, sorunla başa çıkma yollarını içermelidir.
6. **Yöntemler:** Disiplinlere özgü araştırma yöntemleri teorik ve uygulamalı olarak ele alınmalı, yöntem bilgisi verilmelidir.

2.1.2. Süreç Boyutu

Süreç boyutu, öğretim programının içeriğinin öğretilme yolları ve öğrencilerin bilgiyi öğrenme, kullanma ve çıktıya dönüştürme biçimleri ile ilişkilidir. Süreç farklılaştırması öğrencilerin öğrenme etkinliklerinde kullandıkları öğrenme ve düşünme türlerini, öğretimin hızını, öğrencilerin mantıksal yaklaşım biçimlerini, akıl yürütmelerini, keşif yoluyla öğrenmelerini, araştırma yöntemlerini ve öğretim yollarının çeşitliliğini kapsamaktadır. Özel yetenekli öğrencilerin eğitimi için geliştirilen öğretim programlarının süreç boyutu aşağıdaki ilkeleri içermelidir:

1. **İleri Düzeyde Düşünme Becerileri:** Programlar, öğrencilerin mevcut bilgileri yeniden kavramsal-laştırmaları ve yeni bilgi üretmeleri için sorgulayıcı, üretken ve sentezleyici düşünme becerilerinin geliştirilmesini ve uygulanmasını sağlamalıdır. Anlama ve hatırlama gibi temel düzeyde düşünme becerilerine daha az; analiz, sentez ve değerlendirme gibi ileri düzeyde düşünme becerilerine daha çok yer verilmelidir. Öğretim programları sorgulayıcı düşünme ve yaratıcı düşünme gibi öğrenciler için ileri düzeyde düşünme uygulamaları sunmasının yanı sıra öğretmenler için de öğretimde eleştirel bir bakış açısı kazandırmalıdır.
2. **Açık Uçluluk:** Çoğul düşünmeyi teşvik eden ve kullanımını gerektiren problemlere ve etkinliklere yer verilmelidir.
3. **Keşifçi Öğrenme:** Öğretim programları, öğrencilere bilginin sürekli değiştiğini keşfetmelerine ve yeni bilgi edinimini bir davranış hâline getirmelerine yardımcı olmalıdır. Keşif yoluyla öğrenmeyle yakından ilişkili olan gözlemleyerek, yaparak, deneyerek, veri toplayarak ve bu verilere dayanarak bilgi, fikir, ilke, genelleme ve anlam oluşturmaya dayalı süreç becerilerine yer verilmelidir. Öğrenme etkinliklerinde gözlemlene, sınıflama, betimleme, yordama ve genelleme gibi hem birincil hem de ikincil zihinsel süreçler yer almalıdır.
4. **Kanıtı Dayalı Akıl Yürütme:** Programlar, akıl yürütmeyi destekleyen açıklama ve örneklendirme gibi kanıtı dayalı akıl yürütme süreçlerini içermelidir.
5. **Seçme Özgürlüğü:** Öğretim programları, öğrencinin seçimine dayalı öğrenmeyi ve gelişimi teşvik etmelidir. Programlarda, öğrencilere karar alma ve tercih yapma fırsatı veren kazanımlar bulunmalıdır. Öğrencinin öğrenme yolu yalnızca öğretmen tarafından değil öğrencinin kendisi tarafından da belirlenmelidir.
6. **Araştırma Yöntemleri:** Öğretim programları, disipline özgü araştırma yöntemlerinin kullanımını gerektiren süreç becerilerini içermelidir. Gözlem yapma, verileri ve bilgiyi sınıflandırma, araştırma bulgularını yorumlama ve yorumlara temel oluşturan bilimsel kanıtları değerlendirme becerilerine yer verilmelidir.

7. **Öğretimin Hızı:** İçerik, özel yetenekli öğrencilerin öğrenme ve gelişim hızına uygun bir hızda verilmelidir. Tekrarlayan ve örtüşen içerik daraltılarak yerine farklılaştırılmış içerik eklenmelidir.
8. **Süreç Çeşitlendirmesi:** Öğretim programları, öğrenme sürecinde çeşitlilik oluşturacak şekilde tasarlanmalıdır. Doğrudan anlatım, film gösterimi, geziler, seminerler, çalıştaylar, bilgisayar destekli öğretimler, yapılandırılmış tartışmalar, bireysel çalışmalar, grup çalışmaları, keşifçi öğrenmeler, proje temelli öğretim, uzman mentörlüğü ve gözlemi, saha gezileri gibi çeşitli öğretim yöntemlerinin kullanımını gerektiren kazanımlara yer verilmelidir.
9. **Grup Etkileşimi:** Programlar akran öğretimini destekleyecek şekilde tasarlanmalı, grup çalışmalarında liderlik ve iletişim becerilerini destekleyen kazanımlara yer verilmelidir.

2.1.3. Ürün Boyutu

Ürün, öğrenme sonucunda ortaya çıkan soyut ve somut çözümler ve davranışlardır. Fikirler, problem çözümleri, uygulamalar, raporlar, fotoğraflar, görsel veya işitsel programlar, şiirler, romanlar, besteler, danslar ya da resimler öğrenci ürünlerine örnek olarak verilebilir. Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde öğretim programlarının ürün boyutu aşağıdaki ilkeleri yansıtmalıdır:

1. **Gerçek Yaşam Problemleri:** Ütopik, yapmacık sorunlar ve projeler yerine kişisel, yerel, ulusal ya da evrensel olarak öğrencilerin ilgisini çeken problemlere ve proje konularına yer verilmelidir. Projelerin öğrenciler için kişisel anlamı olmalıdır. Uzun soluklu projeler yerel sorunların çözümüne ilişkin olmalıdır.
2. **Problem Keşfi:** Ürünler, problem keşfine dayanmalıdır. Öğrenciler kendilerine sunulan problemlerin yanı sıra kendi keşfettikleri problemlerin çözümüne yönelik ürünler veya projeler üzerinde de çalışmalıdır.
3. **Gerçek Hedef Kitle:** Projeler ve ürünler yalnızca öğretmene ve sınıfa sunulmak üzere geliştirilmemelidir; okul yönetimi, belediye, sanat galerisi, yayınevi ve sivil toplum kuruluşları gibi gerçek hedef kitleleri ve toplulukları kapsamalıdır.
4. **Ürün Değerlendirmesi:** Ürünlerin değerlendirilmesinde ölçüt olarak profesyonel ürünlerde aranan nitelikler kullanılmalıdır. Öğrencilerin değerlendirme ölçütlerini kendilerinin de belirlemeleri ve öz değerlendirme yapmaları sağlanmalıdır.
5. **Sentez Ürün:** Özet veya taklit ürün değil, yeniden yorumlama, detaylandırma, geliştirme, birleştirme ya da farklılaştırma yolları ile elde edilen sentez niteliğinde ürünlere odaklanılmalıdır.
6. **Üründe Çeşitlilik:** Programlar tek tip yerine üründe çeşitliliği teşvik etmelidir. Geliştirecekleri ürünlere öğrencilerin kendilerinin de karar verme hakları olmalıdır.
7. **İletişim Öğeleri:** Programlar, öğrencilerin güçlü yanlarını kullanarak ürün ve projelerini hedef kitleyi ikna edecek şekilde sunumlarını teşvik eden öğeler içermelidir.

2.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARINI FARKLILAŞTIRMA YÖNTEMİ

Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde genel kabul gören yaklaşım; bu öğrencilere yönelik programların genel öğretim programlarından kopuk olmaması, aksine genel öğretim programlarının üzerine inşa edilmesi yönündedir. Bu yaklaşıma paralel olarak genel öğretim programları daraltma, zenginleştirme ve hızlandırma stratejileri kullanılarak farklılaştırılmış ve yeni özel öğretim programları geliştirilmiştir.

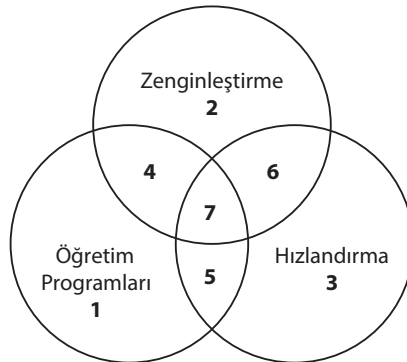
Genel öğretim programlarında zenginleştirme ve hızlandırmaya yer açmak için programlarda iki şekilde daraltma yapılmıştır: Genel öğretim programlarında bazı kazanımlara ayrılan süre, özel yetenekli öğrencilerin öğrenme hızı dikkate alınarak azaltılmıştır. Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde yetersiz bulunan ve yer almadığında programların yapısına zarar vermeyen kazanımlar ise programlardan çıkartılmıştır.

Programları zenginleştirmek amacıyla özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde etkililiği bilimsel araştırmalarla kanıtlanmış öğretim programı modelleri ve her öğretim programının ilişkili olduğu disiplinlere özgü modeller kullanılmıştır. Programların geliştirilmesi yalnızca bir kurama veya modele dayandırılarak sınırlandırılmamış, farklı modellerin yer aldığı sentezleyici bir yaklaşım ile gerçekleştirilmiştir. Bu modellerde yer alan genel beceriler alana özgü bilgi ile harmanlanarak öğretim programlarına özgü kazanımlara dönüştürülmüş, öğrenme alanlarının ve ünitelerin bütünlüğünü bozmadan içeriğine uyarlanarak programlara eklenmiştir.

Programlarda hızlandırmaya yer verilmiştir. Genel öğretim programlarında üst sınıflarda yer alan bazı kazanımlar özel yetenekli öğrencilerin öğrenme hızı dikkate alınarak alt sınıflara çekilmiştir. Bazı ünitelerde ise bir kazanımın kapsamı genişletilerek üst sınıftaki uzantısı çıkartılmıştır. Kazanım bazında hızlandırmalarda öğrenme alanının veya ünitenin bütünlüğü korunmuştur.

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde, Millî Eğitim Bakanlığı öğretim programları, zenginleştirme modelleri ve hızlandırma yöntemi kullanılarak Şekil 1'de görüldüğü gibi yedi alandan oluşan şema oluşturulmuştur. Bu şemaya uygun olarak aşağıda sıralanan yedi alanda kazanım üretilmiştir:

1. Öğrenme alanı, ünite veya kazanımlar olduğu gibi korunmuştur.
2. Tamamen yeni öğrenme alanı, ünite veya kazanım geliştirilerek zenginleştirme yapılmıştır.
3. Üst sınıftan öğrenme alanı veya ünite çekilerek hızlandırma yapılmıştır.
4. Öğrenme alanına veya üniteye modellere uygun yeni kazanımlar eklenerek ve mevcut kazanımlar modellere göre farklılaştırılarak zenginleştirme yapılmıştır.
5. Öğrenme alanına veya üniteye üst sınıflardan kazanım eklenerek hızlandırma yapılmıştır.
6. Tamamen yeni öğrenme alanı, ünite ve kazanım geliştirilerek ve bu öğrenme alanlarına veya ünitelere üst sınıflardan kazanımlar eklenerek zenginleştirme ve hızlandırma birlikte yapılmıştır.
7. Öğrenme alanına veya üniteye modellere uygun yeni kazanımlar eklenerek ve üst sınıflardan kazanım çekilerek hızlandırma ve zenginleştirme birlikte yapılmıştır.

Şekil 1. Program Farklılaştırma Şeması

2.2.1. Disiplinler Arası Bağlantıların Kurulması

Öğretim programlarında disiplinler arası bağlantılar kurulmuş ve öğretim programlarının tamamı kısmen disiplinler arası programlara dönüştürülmüştür. Bu çalışma belirli bir yöntemle yapılmıştır. Öncelikle program geliştirme grupları kendi disiplinlerine ait öğretim programlarını geliştirirken aynı zamanda diğer öğretim programlarının ilişkili olduğu disiplinleri de dikkate alarak kendi programları için disiplinler arası kazanımlar yazmışlardır. Bütün öğretim programları tamamlandıktan sonra program geliştirme grupları diğer öğretim programlarının kazanımlarını tek tek inceleyerek kendi programları ile ilgili olan kazanımları belirlemişlerdir. Grupların kendi programları için disiplinler arası kazanım geliştirme ve diğer öğretim programlarıyla kendi programlarını ilişkilendirme çalışmaları tamamlandıktan sonra her bir grup diğer öğretim programlarını tekrar inceleyerek disiplinler arası bağlantı kazanımları geliştirmiştir. Bu kazanımlar aşağıda yer alan üç türden oluşmuştur:

1. İki disiplin arasında bağlantı kuran yeni kazanımlar yazılmıştır.
2. Bir öğretim programında bulunan kazanım, disiplinler arası bağlantı oluşturacak şekilde düzenlenmiştir.
3. Kazanım açıklamalarına ekleme yapılarak kazanım disiplinler arası yapılmıştır.

2.2.2. Kademeler, Sınıflar ve Disiplinler Arası Uyum Kontrolleri

Öğretim programlarının kazanımları; kademeler, sınıflar ve disiplinler arası uyum açısından incelenerek kazanımların dikey ve yatay kontrol ve düzenlemeleri yapılmıştır. Bu süreçte her bir öğretim programında yer alan kazanımların ön koşul ve ardıl becerileri kontrol edilmiştir. Öncelikle kazanımlar her öğretim programında sınıf içi ön koşulluk ve ardılık yönüyle incelenerek kazanım sıraları düzenlenmiştir. Daha sonra aynı işlem sınıflar arası ve kademeler arası yapılmıştır. Bir öğretim programındaki kazanımlar sınıfa göre tablolandırdıktan sonra her bir kazanımın alt ve üst sınıf uzantıları incelenmiştir. Alt veya üst sınıftaki uzantısı gereksiz bulunan kazanımlar çıkartılmış, örtüşen kazanımlar yeniden düzenlenmiştir. Alt veya üst sınıfta uzantısı bulunması gereken ama olmayan kazanımlar programlara eklenmiştir. Bu çalışmalarla kazanımların sınıflar arası değişimi, gelişimsel bakımdan ve kazanımın yer aldığı disiplinin yapısına uygun olarak düzenlenmiştir.

Kademeler ve sınıflar arası yapılan kontroller ve düzenlemeler bütün öğretim programlarında disiplinler arası kontroller olarak da yapılmıştır. Her bir öğretim programının çalışma grubu diğer öğretim programlarının kazanımlarını inceleyerek kendi öğretim programlarının kazanımları ile veya öğretim programlarının ilişkili olduğu disiplin ile çelişen kazanımları belirlemişlerdir. Ayrıca disiplinler arası becerilerin ön koşulluğu ve ardılığı kontrol edilmiştir. Bir öğretim programındaki bir kazanımın edinimi, başka bir öğretim programındaki bir kazanımın (ön koşul) edinimine bağlı olan kazanımlar saptandıktan sonra grupların ortak çalışmasıyla bu kazanımların sınıfı ve kapsamı belirlenmiştir.

2.2.3. Öğretim Programlarının Yeterliklerinin Değerlendirilmesi

Öğretim programlarının geliştirilme sürecinde program değerlendirmesi aşama aşama yapılmıştır. Değerlendirmede daha önce incelenen ve Tablo 1'de yer alan özel yeteneklilere yönelik hazırlanan 22 adet öğretim programının ilkeleri ölçüt olarak kullanılmıştır. Her sınıf düzeyinde yer alan ünitelerin ve öğrenme alanlarının içerik, süreç ve ürün boyutları bu ölçütler kullanılarak değerlendirilmiştir. Değerlendirme tamamlandıktan sonra sınıf düzeyinde her bir öğretim programının bu ölçütleri ne düzeyde karşıladığı saptanmış, yetersiz bulunan boyutlarda veya öğretim programının tamamında ek farklılaştırmalar yapılmıştır.

Tablo 1. Öğretim Programlarını Değerlendirme Rubriği

Ünite / Öğrenme Alanı	Öğretim Programı Farklılaştırma İlkeleri																									
	İçerik							Süreç							Ürün											
	Veri-Olgu	Kavram	Genelleme	Teori	1. Soyutluluk	2. Karmaşıklık	3. Çeşitlilik	4. Organizasyon	5. Seçkin Kişiler	6. Yöntemler	1. İleri Düzey Düşünme	2. Açık Uçluluk	3. Keşifçi Öğrenme	4. Kanıta Dayalı Akıl Yürütme	5. Seçme Özgürlüğü	6. Süreç Çeşitlendirmesi	7. Araştırma Yöntemleri	8. Öğretimin Hızı	9. Grup Etkileşimi	1. Gerçek Yaşam Problemleri	2. Gerçek Hedef Kitle	3. Ürün Çeşitlendirmesi	4. Sentez Ürün	5. İletişim Öğeleri	6. Problem Keşfi	7. Ürün Değerlendirmesi
1.																										
2.																										
3.																										
4.																										

BÖLÜM 3

ÖĞRETİM PROGRAMI

3.1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ FELSEFESİ VE ÖZEL AMAÇLARI

Beden eğitimi ve spor dersine katılan öğrenciler, hareket yetkinliklerini, sağlık ve spora özgü fiziksel uygunluklarını geliştirmenin yanında duygusal, sosyal ve zihinsel becerilerini de geliştirirler. Bu bütüncül öğrenme deneyimi öğrencilerin yaşam içinde fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel açılardan daha donanımlı olmalarını sağlayacaktır. Öğrenciler yaşamda kendilerini gerçekleştiren, mutlu bireyler olarak yetişeceklerdir. Bu bağlamda beden eğitimi ve spor dersinin amacı, öğrencilerin hareket yetkinliği, aktif ve sağlıklı hayat, bilgi, beceri ve tutumlarını ve bunlarla ilgili yaşam becerilerini edinmelerini sağlayarak fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel gelişimlerini desteklemektir.

Öğrencilerin spor ve fiziki etkinlikler sırasında geliştirmesi beklenen hareket yetkinliği içerisinde; a) hareket becerileri, b) hareketle ilgili kavramlar ve ilkeler, c) spor ve fiziki etkinlikler sırasında kullanılan stratejiler ve taktikler yer alır.

Hareket becerisi kapsamında ortaokul öğrencilerinden farklı spor ve fiziki etkinlik gruplarından hareket becerilerini deneyimlemeleri ve bu özelliklerini geliştirmeleri beklenmektedir. Bunlar arasında bireysel sporlar (atletizm vb.), takım sporları (futbol, basketbol, voleybol vb.), raket ve uzun saplı araçlarla yapılan spor ve fiziki etkinlikler (masa tenisi, badminton, tenis vb.), doğada yapılan spor ve fiziki etkinlikler (doğada yön bulma, bisiklet vb.), ritim ve müzik eşliğinde yapılan dans ve halk oyunları sayılabilir. Bu spor grupları dışında jimnastik ve yüzme becerilerinin ayrıca ele alınması önemlidir. Jimnastik becerileri, öğrencilerin

ilkokuldan getirdikleri temel hareket becerilerinin ve özellikle denge ve vücut farkındalığının geliştirilmesine, yüzme ise öğrencilerin gelişimine ve suda güvenliğine yapacağı katkı nedeniyle önemlidir. Ortaokul öğrencilerinin farklı spor ve fiziki etkinlik gruplarından hareket becerilerini ve bunlara özgü fiziksel uygunluk özelliklerini deneyimlemeleri, çok yönlü hareket becerilerinin gelişmesini sağlayacaktır.

Bununla birlikte birçok spor ve fiziki etkinlikteki hareket becerisi ortaokul öğrencileri için çok karmaşık olabilir. Bu nedenle 5 ve 6. sınıf düzeyinde spor ve fiziki etkinliklerin gerçek yarışma formları yerine bu sporlara ve etkinliklere hazırlayıcı, daha dar alanlarda oynanan, kuralları ve beceri ihtiyacı daha sınırlı olan spor ve etkinliklerin derslerde kullanımı uygun olacaktır (örneğin mini voleybol, mini basketbol, mini tenis). Öğrencilerin hareket becerileri geliştikçe, 7. sınıftan itibaren daha karmaşık yarışma ve mücadele içeren spor ve fiziki etkinliklerdeki hareket becerilerine geçilebilir.

Öğrencilerin hareket kavramlarını ve ilkelerini öğrenmesi, bedenini nasıl daha etkili hareket ettirebileceğini anlaması ve ilgili bilgi birikimini oyunlarda ve yaşamda kullanması açılarından önemlidir. Ortaokul düzeyinde ele alınması gereken hareket kavram ve ilkeleri içerisinde sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kullanılan hareket kavramları, ilkeleri (örneğin hareket becerisi basamakları) ve etkinliğe özgü fiziksel uygunluk (örneğin hız, koordinasyon, güç, reaksiyon zamanı) bilgisi yer alır. Ayrıca, öğrencilerin spor ve etkinlikler sırasında kural ve yönergelere uyması, zamanı etkili kullanması, arkadaşlarıyla etkili iletişim kurması, iş birliği yapması, kendi güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerinin farkında olması, stresle başa çıkma yöntemleri geliştirmesi, etkinlikler sırasında sorumluluk alması, teknolojiyi etkili kullanması, sporun estetik yönünün farkına varması ve spor ahlakına uygun davranması hareket yetkinliklerini destekleyecektir.

Hareket yetkinliği içindeki üçüncü unsur ise sporlarda ve etkinliklerde uygun stratejileri / taktikleri geliştirme ve kullanma becerisidir. Buradaki stratejiler ve taktiklerden kasıt, öğrencinin kendisi ve / veya takımı adına en uygun yöntemleri belirleyebilmesi ve sporlar ve etkinlikler sırasında kullanabilmesidir. Bu amaç, öğrencilerin yüksek oranda problem çözme becerisine ve bu beceriyi geliştirmesine dayanır.

Sağlığın korunması ve geliştirilmesinde spor ve fiziki etkinliklerin önemi giderek daha belirgin hâle gelmektedir. Öğrencilerin sağlıklarını korumaları için günde en az bir saat spor ve fiziki etkinliklere katılmaya ihtiyaç duydukları bilimsel çalışmalarla ortaya konulmuştur. Ortaokul düzeyindeki öğrenciler buna ek olarak haftada üç gün orta ve yüksek şiddette fiziki etkinliğe ihtiyaç duymaktadırlar. Öğrencilerin sağlıklarını destekleyecek fiziki etkinliklerle ilgili kavramları ve ilkeleri bilmeleri, fiziki etkinliklerle ilgili kültürel birikimimiz ve değerlerimizi özümsemeleri, aynı zamanda fiziki etkinliklerle gelişen meslekleri incelemeleri aktif ve sağlıklı yaşam algılarını, davranışlarını ve tercihlerini olumlu etkileyecektir. Bu bağlamda aktif ve sağlıklı hayat içinde öğrencilerin a) düzenli fiziksel etkinliğe katılım alışkanlığı geliştirmeleri, b) fiziksel etkinlik kavramları ve ilkeleri ile ilgili bilgileri edinmeleri ve spor ve fiziki etkinliklere katılırken kritik düşünme becerilerini ve bireysel ve sosyal sorumluluk davranışlarını kazanmaları, c) kültürel birikimlerimiz ve değerlerimizle ilgili bilgi, beceri, tutum ve sorumluluk geliştirmeleri ve d) spor ve fiziki etkinliklerle ilgili yeni gelişen meslekleri kavramaları hedeflenmelidir.

Öğrenciler sağlıklarını / fiziksel zindeliklerini koruyacak düzeyde, yaşam çevrelerindeki imkânları kullanarak, kendi ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerine göre okul içinde ve dışında fiziki etkinliklere düzenli katılım alışkanlığı geliştirmelidir. Fiziki etkinliklere düzenli katılırken kendi fiziksel uygunluğunu analiz edebilmeli ve fiziki etkinlikler sırasında vücut sistemlerinin nasıl çalıştığını kavramalıdır. Sağlıkla ilgili fiziksel uygunluk önceliklerini belirleyebilmeli, kendi ihtiyacına uygun basit fiziki etkinlik programları tasarlayabilmeli ve bu programın vücuduna olan etkilerini gözden geçirebilmelidir. Kendi zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimine uygun düzeyde fiziki etkinliklere katılım motivasyonunu etkileyen unsurları anlamalı ve bu konuda ihtiyaçları doğrultusunda çözümler üretmelidir. Fiziki etkinliklere katılırken sağlıkla ve güvenlikle ilgili dikkat etmesi gereken konuları bilmeli ve bu konularla ilgili önlemleri almalıdır. Kullanılan alan ve araç gereçler

için risk analizi yapabilmeli ve yeni araç gereç tasarlayabilmelidir. Bilinçli tüketici davranışları sergilemelidir. Medyada sunulan sağlık ve fiziksel etkinlik mesajlarının güvenilirliğini sorgulayabilmelidir. Toplum sağlığını desteklemek için sorumluluk almalıdır. Fiziki etkinliklerle ilgili teknolojileri ihtiyaçları doğrultusunda etkili kullanabilmelidir.

Öğrencilerin kültürel birikimlerimiz ve değerlerimiz içinde bayram, kutlama ve törenlere sorumluluk olarak katılması, Atatürk'ün spora bakış açısını yorumlaması, halk dansları ve geleneksel çocuk oyunları ile ilgili bilgi ve beceri geliştirmesi, olimpiik kavramları incelemesi, spor insanların spor kültürüne katkılarını araştırması ve kapsayıcı spor organizasyonları hazırlaması beklenmelidir.

Meslekler konusunda ise öğrenciler, beden eğitimi ve sporla ilgili meslekleri araştırmalı, mesleklerdeki hareket becerilerini ve fiziksel uygunluk ihtiyaçlarını incelemeli, bunları kendi fiziksel uygunluğu ile karşılaştırmalı ve beden eğitimi ve sporla ilgili yeni meslek ve çalışma alanları önermelidir.

Özel yetenekli öğrenciler için hazırlanan Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı yukarıda belirtilen öncelikler doğrultusunda özel yetenekli öğrencilerin yüksek zihinsel, duygusal, sosyal ve devinsel potansiyelleri dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Ortaokul beden eğitimi ve spor dersinde öğrencilerin yaş ve gelişim özelliklerine uygun düzeyde aşağıdaki genel çıktılara ulaşmaları beklenmektedir:

1. Sportlara hazırlayıcı oyun ve fiziki etkinliklerde, hareket becerilerini etkili ve öz güvenle uygular.
2. Hareket becerileri ile ilgili kavramları kullanır.
3. Oyun ve hareket stratejilerini ve taktiklerini geliştirerek uygular.
4. Sağlıklı olmak ve fiziksel uygunluğunu geliştirmek için fiziki etkinlik kavramlarıyla ilkelerini açıklar ve bunları uygular.
5. Sağlıklı olmak ve fiziksel uygunluğunu geliştirmek için fiziki etkinliklere istekle düzenli olarak katılır.
6. Beden eğitimi ve spor dersinde, kültürel birikimimiz ve değerlerimizle ilgili aşağıdaki amaçlara ulaşılır:
 - a. Kültürümüze ve başka kültürlerle ait geleneksel oyunları ve dansları araştırır ve uygular.
 - b. Bayram, kutlama ve törenlere isteyerek ve sorumluluk olarak katılır.
 - c. Başarılı spor insanların ve bu spor insanların spor kültürüne yaptıkları katkıları inceler.
7. Beden eğitimi ve sporla ilgili meslekleri tanıır ve bu mesleklerin hareket becerisi ve fiziksel uygunluk ihtiyacını analiz eder.
8. Fiziki etkinliklerde kendini tanıma, hedef koyma, bireysel sorumluluk, öz güven, zorluklara karşı direnç, empati ve zaman yönetimi becerilerini geliştirir.
9. Fiziki etkinliklerde iletişim becerileri, iş birliği, spor ahlakı, sosyal sorumluluk, liderlik, doğaya duyarlılık ve farklılıklara saygı özelliklerini geliştirir.

3.2. ÖĞRETİM PROGRAMININ ALANA ÖZGÜ BECERİLERİ

Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen alana özgü beceriler aşağıda sunulmuştur:

1. Hareket becerileri (sporlara hazırlayıcı oyun, sporlar ve fiziki etkinliklere özgü hareket becerileri): bireysel, takım, raket ve uzun saplı araç, ritim-dans-halk oyunu, doğa, jimnastik ve yüzme sporları ve etkinlikleri
2. Sağlığa ve etkinliğe özgü fiziksel uygunluk [vücut kompozisyonu, aerobik (kalp-dolaşım sistemi) dayanıklılık, kas dayanıklılığı ve kuvveti, esneklik, hız, güç, koordinasyon, çeviklik, reaksiyon zamanı]
3. Hareket, oyun stratejileri ve taktikleri (verimli / etkili hareket, etkinliğe özgü savunma ve hücum stratejileri)

3.3. ÖĞRETİM PROGRAMINDA DİSİPLİNLER ARASI BAĞLANTILAR

Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı, fen bilgisi, sosyal bilgiler, bilişim teknolojileri, görsel sanatlar ve müzik dersleri ile disiplinler arası bağlantı gözetilerek tasarlanmıştır. Fen bilgisi dersindeki metabolizma, enerji sistemleri, solunumla ilgili konu ve kazanımlarla beden eğitimi ve spor dersinin ilgili konu ve kazanımları arasında bağ kurulmuştur. Sosyal bilgiler dersinin medyada sunulan bilgilerin doğruluğu, ilgi ve yeteneklere uygun meslekleri belirleme; bilişim teknolojileri dersinin bilişim teknolojilerinin farklı alanlarda kullanılması ve teknoloji kullanımının sağlık üzerine etkileri; görsel sanatlar dersinin hareket olgusunu içeren gözleme dayalı kompozisyonlar oluşturma; müzik dersinin ise farklı ritmik müziklere uygun hareket etme konu ve kazanımları ile beden eğitimi ve spor dersinin ilgili konu ve kazanımları arasında disiplinler arası bağ gözetilmiştir. Ayrıca, konu ve kazanımlar uygun olduğunda matematik ve diğer derslerle de bağ kurulmalıdır.

3.4. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Özel yetenekli öğrenciler için Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı uygulamasında öğretmenler aşağıda belirtilen hususları dikkate almalıdırlar:

1. Spor ve fiziki etkinlikler yoluyla öğrenme temellidir. Tüm öğrencilerin katılımı önemlidir.
2. Öğrencilerin spor ve fiziki etkinliklerle ilgili zihinsel, duygusal, sosyal ve devimsel gelişim özellikleri dikkate alınarak öğrencilere ve okulun sosyal ve fiziksel çevresine özgü uyarlamalar yapılır. Öğrencilerin, yüksek zihinsel potansiyellerinden duygusal, sosyal ve devimsel özelliklerini geliştirmede yararlanılmalıdır. Öğrenciler arasında devimsel, duygusal ve sosyal hazır bulunuşluk farklılıkları olabilir. Bu farklılıklara duyarlı öğretim süreçleri hazırlanmalıdır.
3. Öğretmenler öğrencilerin dersin kazanımlarına ulaşmaları için en uygun model (doğrudan, bireyselleştirilmiş, iş birliğine dayanan, akran, araştırma, spor eğitimi, taktik oyun, bireysel ve sosyal sorumluluk modelleri), strateji (sunuş, buluş, araştırma / inceleme vb.) ve yöntemleri / stilleri (komut, alıştırmaya, eşli çalışma, kendini denetleme, katılım, yönlendirilmiş buluş, problem çözme, öğrencinin tasarımı, öğrencinin başlatması, kendi kendine öğrenme) kullanmalıdırlar. Özel yetenekli öğrenciler için buluş stratejilerinden (yönlendirilmiş buluş, problem çözme, öğrencinin tasarımı, öğrencinin başlatması, kendi kendine öğrenme) ve öğrenen merkezli modellerden (taktik oyun, spor eğitimi, bireysel ve sosyal sorumluluk) ağırlıklı olarak yararlanılmalıdır.

4. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programını uygularken ortaokulda yer alan fen bilgisi, sosyal bilgiler, bilişim teknolojileri, görsel sanatlar ve müzik derslerindeki konularla ve kazanımlarla ilişkilendirme yapılmalıdır. Ayrıca, matematik ve diğer derslerle de yeri geldiğinde bağ kurulmalıdır.
5. Öğrenciler, dersteki çalışmalarını ders dışındaki zamanlarında uygun fiziksel etkinliklere ve sporlara katılarak pekiştirmelidirler. Bu sebeple öğrencilerin kendi yaşam çevrelerindeki fiziksel etkinlik ve spor imkânlarını tanımaları, bunları etkili bir şekilde kullanmaları konusunda öğretmenler, rehber ve destekleyici olmalıdır.
6. Beden eğitimi ve spor dersi hedeflerine ulaşabilmek için kişisel (öğrenciler, öğretmenler, veliler, okul yöneticileri, antrenörler vb.) ve kurumsal paydaşların (okul, il spor müdürlükleri, spor federasyonları, kulüpler, belediyeler, il sağlık müdürlükleri vb.) iş birliği içinde olması önemlidir. Bu iş birliğinin sağlanmasında, okul yönetimi ile beden eğitimi öğretmenleri yönlendirici olmalıdırlar.
7. Veliler sürecin niteliği, bu niteliği artıracak yol ve yöntemler konusunda bilgilendirilmelidirler. Onlardan, Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı hedefleri doğrultusunda çocuklarının düzenli olarak fiziksel etkinlik yapacağı fırsatlar oluşturmaları istenmelidir. Bunun önemi açıklanmalıdır. Öğrencilerin okul içinde, dışında katılacakları fiziksel etkinlik ve sporlarda antrenörler ve liderler, beden eğitimi öğretmenleri ile iş birliği yaparak öğrenciler için katılımı, eğlenmeyi, sağlık ve zindelik yararı elde etmeyi destekleyen programlar sunmalıdırlar.
8. Öğrencilerin özel gereksinimleri olduğu durumlarda, ders uygulamalarında gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Özel gereksinimler; sağlık sorunu, çeşitli engellilikler vb. sebeplerden olabileceği gibi özel niteliklere sahip olma, öğrenme hedeflerine önceden / akranlarından daha erken ulaşmış olma gibi nedenlerden de doğabilir. Öğretmenler, öğrencilerin özel gereksinimlerini belirledikten sonra gerekiyorsa ilgili kişi ve kuruluşlardan da yardım alarak bu öğrencilerin oyun ve fiziki etkinlikler dersi uygulamalarına katılmalarını sağlamalıdırlar. Sağlık sorunu olanlar için veliler ve aile hekimleriyle iş birliği yaparak öğrencilerin özel gereksinimlerine uygun, sağlıklarını destekleyecek yöntemler, araç ve gereçlerle derse katılımlarının sağlanması buna örnek verilebilir.
9. Bu öğretim programının amaçlarına ulaşması için, öğretmenlere ve öğrencilere yardımcı olması amacıyla hazırlanan "Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK-Mor Kartlar)" kullanılabilir. Ayrıca ders amaçlarına uygun beden eğitimi ve sporla ilgili dergi, gazete vb. kaynaklardan da yeri geldiğinde yararlanılmalıdır. Eğitimde video, video kamera, projeksiyon cihazı, fotoğraf makinesi, bilgisayar ve adım-sayar gibi teknolojilerden yararlanılmalıdır. İnternet kaynakları, öğretmen tarafından incelenerek uygun olanlar öğrencilerin kullanımı için önerilebilir. Özellikle Millî Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Spor Federasyonları, Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi, Türkiye Millî Paralimpik Komitesi, TÜBİTAK gibi kurumların İnternet sitelerindeki bilgilerin kullanımına önem verilmelidir.
10. Öğrencilerin hareket becerileri ve sağlıkla ilgili fiziksel uygunluk düzeyleri ve gelişimleri yılda iki kez uygun test bataryaları ile ölçülerek değerlendirilmelidir. Ayrıca, düzenli fiziksel etkinliğe katılım durumları kayıt altına alınmalıdır. Ölçümler sonucunda ortaya çıkan bulgular öğrencilerle birlikte yorumlanmalıdır. Öğretmenler derslerinde bu ölçüm sonuçlarına göre uyarlamalar yaparak öğrenci ihtiyaçlarını karşılamalıdır.

3.5. DERS KİTABI FORMA SAYILARI VE EBATLARI

Öğrenme alanları ve alt öğrenme alanlarına göre ders kitabı forma sayıları ve ebatları aşağıda sunulmuştur.

Öğrenme Alanı	Alt Öğrenme Alanı	Sınıf Düzeyi			
		5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Hareket Yetkinliği	Hareket becerileri	2	2	2	2
	Hareket kavram ve ilkeleri	1	1	1	1
	Stratejiler ve taktikler	1	1	1	1
Aktif ve Sağlıklı Hayat	Düzenli fiziksel etkinlik	1	1	1	1
	Fiziksel etkinlik kavramları, ilkeleri ve ilgili yaşam becerileri				
	Kültürel birikimimiz ve değerlerimiz	1	1	1	1
	Meslekler				
Toplam Forma Sayısı		6	6	6	6

Önerilen Ebat: A4

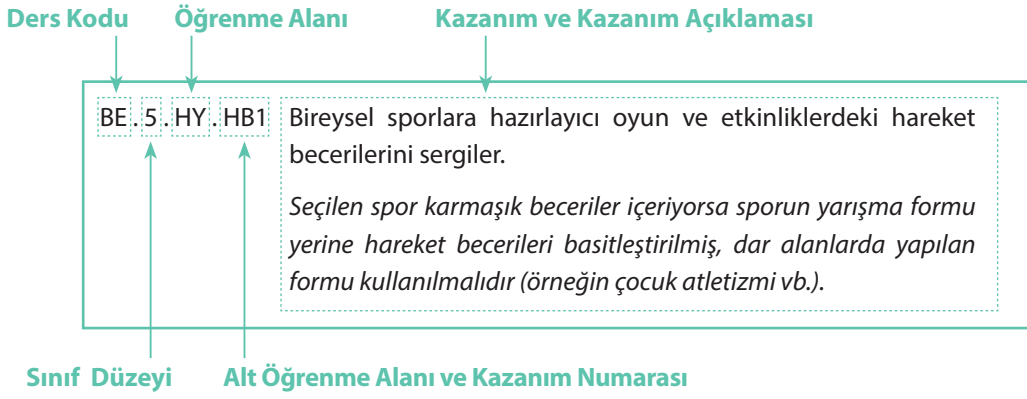
3.6. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÖĞRENME ALANI, ALT ÖĞRENME ALANI VE KAZANIM DAĞILIMI

Sınıf düzeylerine göre öğrenme alanları, alt öğrenme alanları ve kazanım dağılımları aşağıda sunulmuştur.

Öğrenme Alanı	Alt Öğrenme Alanı	Sınıf Düzeyi			
		5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Hareket Yetkinliği	Hareket becerileri	8	8	8	6
	Hareket kavram ve ilkeleri	11	10	10	8
	Stratejiler ve taktikler	2	3	2	2
Aktif ve Sağlıklı Hayat	Düzenli fiziksel etkinlik	2	2	2	2
	Fiziksel etkinlik kavramları, ilkeleri ve ilgili yaşam becerileri	11	11	10	8
	Kültürel birikimimiz ve değerlerimiz	7	7	6	4
	Meslekler	-	-	2	3
Toplam Kazanım Sayısı		41	41	40	33

3.7. KAZANIMLARIN YAPISI

Özel yetenekli öğrenciler için hazırlanmış beden eğitimi ve spor dersi, öğrencilerin spor ve fiziki etkinliklere düzenli katılmasına ve katılımda fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak tüm eğitim süreçlerini içerir. Bu eğitim sürecinde öğrencilerin, hazır bulunuşluklarının, ilgilerinin, beklentilerinin ve yaşadıkları sosyal ve fiziksel çevrenin özelliklerinin dikkate alınması öngörülür. Bu doğrultuda ortaokul 5-8. sınıflar düzeyindeki özel yetenekli öğrenciler için hazırlanan beden eğitimi ve spor dersi, "Hareket Yetkinliği" ve "Aktif ve Sağlıklı Hayat" olmak üzere iki temel öğrenme ve gelişim alanı üzerine tasarlanmıştır. İki öğrenme alanını dokuz adet öğrenme çıktısı desteklemektedir. Sarmal bir yapıda olan sınıf düzeylerine özgü kazanımlar, program çıktılarında yola çıkılarak oluşturulmuştur.

5. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Hareket Yetkinliği

Hareket Becerileri

- BE.5.HY.HB1. Bireysel sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.
Seçilen spor karmaşık beceriler içeriyorsa sporun yarışma formu yerine hareket becerileri basitleştirilmiş, dar alanlarda yapılan formu kullanılmalıdır (örneğin çocuk atletizmi vb.).
- BE.5.HY.HB2. Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.
Seçilen spor karmaşık beceriler içeriyorsa sporun yarışma formu yerine hareket becerileri basitleştirilmiş, dar alanlarda yapılan formu kullanılmalıdır (örneğin mini voleybol).
- BE.5.HY.HB3. Raket ve uzun saplı araçlarla yapılan sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler.
Seçilen spor karmaşık beceriler içeriyorsa sporun yarışma formu yerine hareket becerileri basitleştirilmiş, dar alanlarda yapılan formu kullanılmalıdır (örneğin mini tenis).
- BE.5.HY.HB4. Doğada yapılan oyun ve spor etkinlikleriyle ilgili becerileri sergiler.
Doğada yön bulma, bisiklet gibi etkinliklerdeki beceriler üzerinde durulmalıdır.
- BE.5.HY.HB5. Jimnastikteki temel hareketleri yapar.
Jimnastikte duruşlar, yuvarlanmalar, vücut ağırlığı transferi ve yön değişikliği, geçişler ve bağlantılar gibi hareketler.

- BE.5.HY.HB6. Yüzme ile ilgili hareket becerilerini sergiler.
Su yüzeyinde kayma, nefes kontrolü, ayak vuruşu, kol çekişi vb.
- BE.5.HY.HB7. Seçtiği müziğe uygun hareket becerilerini sergiler.
Öğrencilerin seçtikleri müziğe uygun adımlar, yer değiştirmeler, dönüşler ve grupla hareket etme gibi çeşitli ritmik becerileri sergilemesi teşvik edilmelidir.
- BE.5.HY.HB8. Halk danslarına özgü hareket becerilerini sergiler.
Ülkemizin farklı yörelerinden halk dansları üzerinde durulmalıdır.

Hareket Kavramları ve İlkeleri

- BE.5.HY.HK1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kullandığı hareket kavramlarını açıklar.
Spora özgü hareket becerileri ile ilgili kavramlar (örneğin voleybolda manşet, basketbolda turnike vb.) üzerinde durulmalıdır.
- BE.5.HY.HK2. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerinin farkına varır.
Öğrencilerin hareket becerileri, fiziksel uygunluk gibi konulardaki güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerinin farkına varması üzerinde durulmalıdır.
- BE.5.HY.HK3. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde belirlenen kural ve yönergeleri uygular.
Öğrencilerin kural ve yönergelere uyma durumu takip edilmelidir.
- BE.5.HY.HK4. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde zamanı belirli bir plana göre kullanır.
Öğrencilerin oyun ve etkinliklerde zamanı nasıl kullandığı izlenmelidir.
- BE.5.HY.HK5. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde olumlu iletişim yollarını kullanır.
Öğrencilerin etkinliklerde sözlü ve sözsüz iletişim becerilerini kullanma durumu takip edilmelidir.
- BE.5.HY.HK6. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliğinin önemini açıklar.
İş birliğinin bireysel ve grup performansına etkileri üzerinde etkileri üzerinde durulmalıdır.
- BE.5.HY.HK7. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kazanmanın ve kaybetmenin sorumluluğunu alır.
Öğrencilerin kazanma ve kaybetme durumlarında sorumluluk alma durumları takip edilmelidir.
- BE.5.HY.HK8. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel farklılıklara duyarlı olur.
Oyun ve etkinliklerde bireysel farklılıkları olanlara karşı duyarlı olmanın önemi üzerinde durulmalıdır.
- BE.5.HY.HK9. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kendisinin ve arkadaşlarının performanslarını değerlendirir.

Öğrencilere spor ve etkinlikle ilgili hareket becerisi veya fiziksel uygunlukla ilgili performans göstergeleri verilmeli ve bunlarda kendi becerilerini ve arkadaşlarının becerilerini gözlemesi ve bu gözlem bulgularına göre değerlendirme yapması istenmelidir.

BE.5.HY.HK10. Fiziksel etkinlikler sırasında aldığı rolleri ve sorumlulukları yerine getirir.

Öğrencilerin aldıkları rol ve sorumlulukları yerine getirme durumları takip edilmelidir.

BE.5.HY.HK11. Etkinlikler sırasında takım içerisinde yansıtıcı dinleme becerilerini kullanır.

İletişim kurarken dinlenen kişinin ne hissettiğini anlamının ve bunu ona bildirmenin önemi üzerinde durulmalıdır.

Hareket Stratejileri ve Taktikleri

BE.5.HY.HS1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde hücumla yönelik stratejileri ve taktikleri uygular.

Etkinliğe özgü hücum stratejileri ve taktikleri üzerinde çalışmalar planlanmalıdır.

BE.5.HY.HS2. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde savunmaya yönelik stratejileri ve taktikleri uygular.

Etkinliğe özgü savunma stratejileri ve taktikleri üzerinde çalışmalar planlanmalıdır.

Aktif ve Sağlıklı Hayat

Düzenli Fiziksel Etkinlik

BE.5.ASH.DFE1. Fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.

Haftada en az üç gün orta ve yüksek şiddetli fiziksel etkinliğe katılım durumu izlenmelidir.

BE.5.ASH.DFE2. Okuldaki fırsatları, fiziksel etkinliklere katılım için etkili olarak kullanır.

Okul içindeki fiziksel çevreyi, sporla ilgili kulüp vb. çalışmalarını etkin kullanması beklenir.

Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Yaşam Becerileri

BE.5.ASH.FEK1. Fiziksel etkinliklerin eğlenceli yönlerinin farkına varır.

Fiziksel etkinliklere katılımın rahatlama, sosyalleşme, kendi becerilerini deneme gibi eğlenceli yönleri ve stresle başa çıkmadaki rolü üzerinde durulmalıdır.

BE.5.ASH.FEK2. Fiziksel etkinlik düzeyini teknolojik araçlarla ölçer.

Öğrencilerin adımsayar, akselometre ve benzeri teknolojik araçları fiziksel etkinlik düzeylerini takip etmeleri için kullanmaları sağlanmalıdır.

BE.5.ASH.FEK3. Katıldığı fiziksel etkinliklerin, fiziksel uygunluğuna olan etkilerini açıklar.

Spora özgü fiziksel uygunluk bileşenlerinden hız, koordinasyon, çeviklik ve reaksiyon zamanına öncelik verilmelidir.

- BE.5.ASH.FEK4. Fiziksel etkinliklere uygun beslenme davranışı gösterir.
Fiziksel uygunluk öncesi, sırası ve sonrası beslenme ele alınmalıdır.
- BE.5.ASH.FEK5. Fiziksel etkinliklerde güvenlik ve sağlık durumuna etki eden unsurları tartışır.
Etkinliklerde kullanılan malzeme, alan ve çevre gibi unsurlar üzerinde durulmalıdır.
- BE.5.ASH.FEK6. Fiziksel etkinliklerde kendisinin ve başkalarının sağlığına etki eden durumları açıklar.
Etkinliklerin fiziksel yükü ve yeterince dinlenmenin önemi üzerinde durulmalıdır.
- BE.5.ASH.FEK7. Temel ilk yardım ilkelerini ve uygulamalarını açıklar.
Tedbir alma ve haber verme üzerinde durulmalıdır.
- BE.5.ASH.FEK8. Zindeliği için sosyal desteğin ve aidiyetin önemini tartışır.
Fiziksel, duygusal, sosyal, zihinsel zindelik bileşenleri ele alınmalıdır.
- BE.5.ASH.FEK9. Medyadaki sağlıkla ilgili mesajları sorgular.
Yazılı ve görsel medyadaki sağlık mesajları seçilerek üzerinde tartışma yapılabilir.
- BE.5.ASH.FEK10. Fiziksel etkinlik ve sağlık ile ilgili bireysel ve toplumsal ihtiyaçları karşılayan kurumları tanıtır.
Milli Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Federasyonlar, Kulüpler, Belediyeler, Sivil Toplum Örgütleri üzerinde durulmalıdır.
- BE.5.ASH.FEK11. Teknolojinin insan sağlığına olan etkilerini tartışır.
Teknolojinin insan sağlığına olan olumlu ve olumsuz yönlerine yer verilmelidir.

Kültürel Birikimimiz ve Değerlerimiz

- BE.5.ASH.KBD1. Bayram, kutlama ve törenlere istekle katılır.
Bayram, kutlama ve törenlerin önemini ve toplumsal rolünü anlayarak bayram, kutlama ve törenlere istekle katılmaları üzerinde durulmalıdır.
- BE.5.ASH.KBD2. Atatürk'ün sporla ilgili sözlerini, kendi bakış açısıyla yorumlar.
Atatürk'ün sporla ilgili sözlerini, öğrencilerin kendi bakış açılarıyla yorumlamaları teşvik edilmelidir.
- BE.5.ASH.KBD3. Yaşadığı çevredeki halk danslarının kültürel özelliklerini araştırır.
Öğrencilerin yaşadığı yöreye ait halk danslarını araştırmaları için fırsatlar yaratılmalıdır. Yöresel halk oyunları grupları ve kulüpleri ile iş birliği yapılabilir.
- BE.5.ASH.KBD4. Geleneksel çocuk oyunlarını araştırır.
Öğrencilerin geleneksel çocuk oyunlarını araştırmaları için fırsatlar yaratılmalıdır. İlgili federasyonlar ve kulüplerle iş birliği yapılabilir.
- BE.5.ASH.KBD5. Olimpik kavramların gelişimini araştırır.
Ulusal ve Uluslararası Olimpiyat Komiteleri ile iş birliği yapılabilir.

BE.5.ASH.KBD6. Kendi kültüründeki geleneksel çocuk oyunlarının tarihi gelişimini araştırır.
İlgili federasyonlar ve kulüplerle iş birliği yapılabilir.

BE.5.ASH.KBD7. Yakın çevresinde yetişmiş spor insanlarını tanır.
İlgili federasyonlar ve kulüplerle iş birliği yapılabilir.

6. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Hareket Yetkinliği

Hareket Becerileri

BE.6.HY.HB1. Bireysel sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini artan bir doğrulukla ve hızda sergiler.

Hareket becerileri, dereceli puanlama ölçekleri veya teknolojik araçlarla değerlendirilerek gelişim gözlenmelidir.

BE.6.HY.HB2. Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini artan bir doğrulukla sergiler.

Hareket becerileri, dereceli puanlama ölçekleri veya teknolojik araçlarla değerlendirilerek gelişim gözlenmelidir.

BE.6.HY.HB3. Raket ve uzun saplı araçlarla yapılan sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde hareket becerilerini artan bir doğrulukla sergiler.

Hareket becerileri, dereceli puanlama ölçekleri veya teknolojik araçlarla değerlendirilerek gelişim gözlenmelidir.

BE.6.HY.HB4. Doğada yapılan spor ve oyun etkinlikleriyle ilgili hareket becerileri geliştirir.

Hareket becerileri, dereceli puanlama ölçekleri veya teknolojik araçlarla değerlendirilerek gelişim gözlenmelidir.

BE.6.HY.HB5. Seçtiği jimnastik serisini uygular.

Öğrencilerin bir jimnastik serisi seçerek veya belirleyerek uygulamaları teşvik edilmelidir.

BE.6.HY.HB6. Yüzme ile ilgili hareket becerilerini artan bir doğrulukla sergiler.

Hareket becerileri, dereceli puanlama ölçekleri veya teknolojik araçlarla değerlendirilerek gelişim gözlenmelidir.

BE.6.HY.HB7. Farklı ritmik yapıdaki müziklere uygun hareket eder.

Öğrencilerin farklı ritmik yapıda müzikleri incelemeleri ve bunlara uygun hareket örüntüleri seçerek uygulamaları teşvik edilmelidir.

BE.6.HY.HB8. Halk danslarına özgü hareket becerilerini artan bir doğrulukla sergiler.

Hareket becerileri, dereceli puanlama ölçekleri veya teknolojik araçlarla değerlendirilerek gelişim gözlenmelidir.

Hareket Kavramları ve İlkeleri

- BE.6.HY.HK1. Spor ve etkinliklere hazırlayıcı oyunlara katılırken ilgili hareket kavramlarını yerinde kullanır.
Çeşitli spor ve etkinliklere hazırlayıcı oyunlarda kullanılan vücut ve alan farkındalığı, efor ve hareket ilişkilerine ait kavramlar üzerinde durulmalıdır.
- BE.6.HY.HK2. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel gelişimi için sorumluluk alır.
Sorumluluk almanın önemi üzerinde durulmalıdır. Öğrencilerin özerkleşmesi desteklenmelidir.
- BE.6. HY.HK3. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinlikler için kural ve yönergeler oluşturulmasına katkı sağlar.
Kural ve yönergeler oluşturulurken öğrenci görüşleri alınmalıdır.
- BE.6.HY.HK4. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde etkili zaman yönetimi için stratejiler geliştirir.
Öğrencilerin etkinlikler sırasında zamanı etkili kullanmak için stratejiler geliştirmesi desteklenmelidir. Örneğin etkinliklerdeki ısınma, ana etkinlik ve soğuma bölümlerine ayrılan zamanın etkili kullanımı.
- BE.6.HY.HK5. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde iş birliği yapar.
Öğrencilerin iş birliği yapma durumları gözlenmeli ve bu durumlar kayıt altına alınmalıdır.
- BE.6. HY.HK6. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde başkalarının haklarına saygı gösterir.
Öğrencilerin oyun ve etkinliklerde haklara saygı gösterme durumları gözlenmeli ve bu durumlar kayıt altına alınmalıdır.
- BE.6.HY.HK7. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel farklılığı olanlarla çalışmaya istekli olur.
Öğrencilerin oyun ve etkinliklerde bireysel farklılığı olanlarla çalışmaya istekli olma durumları gözlenmeli ve bu durumlar kayıt altına alınmalıdır.
- BE.06.HY.HK8. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kullanabileceği materyaller tasarlar.
Öğrencilerden üzerinde çalışılan veya belirlenen oyun ve etkinliklerde kullanmak için materyaller tasarlamaları istenmelidir.
- BE.06.HY.HK9. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde kendisinin ve arkadaşlarının performanslarını karşılaştırır.
Öğrencilerin oyun ve etkinliklerde kendisinin ve arkadaşlarının performanslarını çeşitli veri toplama araçları ile gözlemesi teşvik edilmelidir. Gözlem sonuçlarına göre performansların karşılaştırılması üzerinde durulmalıdır.
- BE.6. HY.HK10. Spordaki teknolojik gelişmeleri değerlendirir.
Kullanılan araç gereçlerdeki değişimler, veri toplama araçlarındaki gelişmeler gibi konular üzerinde durulmalıdır.

Hareket Stratejileri ve Taktikleri

- BE.6.HY.HS1. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde karşılaştığı problemlere çözüm üretir.
Öğrenciler, oyun ve etkinliklerde karşılaştıkları problemleri kayıt altına almaları için teşvik edilmelidir. Daha sonra bu problemlere çözüm önerileri üretmeleri istenmelidir.
- BE.6.HY.HS2. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinliklerde bireysel olarak ve grupla geliştirdiği stratejileri ve taktikleri uygular.
Bireysel ve grupla stratejiler ve taktikler geliştirme üzerinde durulmalıdır.
- BE.6.HY.HS3. Sporlarda kullanılan stratejileri ve taktikleri araştırır.
Öğrencilerden bireysel, takım, raket, doğa gibi çeşitli spor gruplarında kullanılan stratejileri ve taktikleri incelemeleri istenmelidir.

Aktif ve Sağlıklı Hayat

Düzenli Fiziksel Etkinlik

- BE.6.ASH.DFE1. Planladığı fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.
Öğrencilerin haftada en az üç kez orta ve yüksek şiddetli düzenli fiziksel etkinliğe katılım durumları takip edilmelidir.
- BE.6.ASH.DFE2. Fiziksel etkinliklere katılım için çevresindeki imkânları kullanır.
Öğrencilerin çevrelerindeki oyun ve fiziki etkinlik imkânlarının farkında olma ve bunları kullanma durumları takip edilmelidir.

Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Yaşam Becerileri

- BE.6.ASH.FEK1. Fiziksel uygunluğunu geliştirecek hedefler içeren etkinlik programı hazırlar.
Sağlıkla ilgili fiziksel uygunluk bileşenleri (vücut kompozisyonu, aerobik dayanıklılık, kas dayanıklılığı, esneklik) ölçüldükten sonra öğrencilerden kendi düzeylerine uygun hedefler belirleyerek haftalık çalışma sıklığı, süresi, şiddeti ve etkinlik tipini içeren program hazırlamaları istenmelidir.
- BE.6.ASH.FEK2. Fiziksel etkinlik düzeyini etkileyen unsurları analiz eder.
Bireysel (ilgileri, beceri düzeyi vb.), sosyal (arkadaş ve aile desteği) ve fiziksel çevre özellikleri (imkanlar ve ulaşılabilirliği) üzerinde durulmalıdır.
- BE.6.ASH.FEK3. Düzenli fiziksel etkinliklere katılımın fiziksel uygunluk seviyesinde oluşturduğu etkileri verilere dayalı olarak açıklar.
Öğrencilerden uyguladıkları çalışma programının etkilerini ön test ve son test yaparak incelemeleri ve elde ettikleri verilere dayalı olarak açıklama yapmaları istenmelidir.
- BE.6.ASH.FEK4. Fiziksel etkinliklerde kendisinin ve başkalarının sağlık ve güvenliği için risk analizi yaparak önlemler alır.
Öğrencilerin yaptıkları risk analizi doğrultusunda en yüksek riskli nedenlerden başlayarak önlemler almaları teşvik edilmelidir.

- BE.6.ASH.FEK5. Fiziksel etkinliklerde karşılaşılabileceği sağlık problemlerine ilişkin çözümler üretir.
Öğrenciler fiziksel etkinliğe özgü bireysel ve çevre ile ilgili sağlık problemleri için çözüm üretmeye teşvik edilmelidir. Örneğin, aşırı zorlanma, dehidrasyon vb.
- BE.6.ASH.FEK6. Fiziksel etkinliklerde dolaşım, solunum, destek ve hareket sistemlerinin işleyişini açıklar.
Kalp solunum, kas ve iskelet sistemleri üzerinde durulmalıdır. Fen bilgisi dersiyle bağ kurulmalıdır.
- BE.6.ASH.FEK7. Fiziksel etkinliklerin vücut sistemleri üzerine olan etkisini araştırma verilerine dayalı olarak tartışır.
Örneğin kalp atımlarında artış, solunum hızında artış, terleme, kaslarda yorgunluk vb. Fen bilgisi dersiyle bağ kurulmalıdır.
- BE.6.ASH.FEK8. Düzenli fiziksel etkinliğe katılımın sosyal ve zihinsel gelişimine olan etkilerini araştırır.
Öğrenciler Sağlık Bakanlığı vb. kurumların kaynaklarına yönlendirilmelidir.
- BE.6.ASH.FEK9. Yakın çevresinde düzenli fiziksel etkinliğe katılabileceği alanların ulaşılabilirliğini araştırır.
Öğrenciler yakın çevrelerindeki oyun ve fiziki etkinlik alanlarını incelemeleri için teşvik edilmelidir.
- BE.6.ASH.FEK10. Farklı ortamlarda (evde, suda ve ulaşım araçları gibi) güvenli egzersiz yapabilme stratejileri geliştirir.
Bisiklet kullanırken yol özelliklerine dikkat etme, havuza atlarken derinliğin farkında olma gibi unsurlar üzerinde durulmalıdır.
- BE.6.ASH.FEK11. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin fiziksel etkinliklere katılım üzerine olan etkilerini araştırır.
Spor yaparken mesafe, hız hakkında geribildirim verebilen (örneğin akıllı telefon uygulamaları) ve geliştirilen teknolojik araçların (örneğin koşubandı, bisiklet ergometresi) fiziksel etkinliklere katılım üzerine etkileri üzerinde durulmalıdır.

Kültürel Birikimimiz ve Değerlerimiz

- BE.6.ASH.KBD1. Bayram, kutlama ve törenlerde sorumluluk alır.
Bayram, kutlama ve törenlerin önemini ve toplumsal rolünü anlayarak bayram, kutlama ve törenlere istekle sorumluluk alma üzerinde durulmalıdır.
- BE.6.ASH.KBD2. Atatürk'ün spor ve sporcuya verdiği öneme ilişkin çıkarımlarda bulunur.
Atatürk'ün spor ve sporcuya verdiği önemi araştırarak çıkarımlarda bulunulması teşvik edilmelidir.
- BE.6.ASH.KBD3. Farklı yörelere ait halk danslarını araştırır.
Farklı yörelerden halk dansları incelenmelidir. Halk oyunları grupları ve kulüpleri ile iş birliği yapılabilir.

- BE.6.ASH.KBD4. Farklı kùltùrlere ait geleneksel çocuk oyunlarının tarihi gelişimini araştırır.
İlgili federasyonlar ve kulüplerle iş birliği yapılabilir.
- BE.6.ASH.KBD5. Uluslararası spor organizasyonlarının sosyal, kültürel ve ekonomik önemini yorumlar.
Öğrencilerin uluslararası spor organizasyonlarının sosyal, kültürel ve ekonomik önemini çeşitli kaynaklardan inceleyerek yorumlamaları teşvik edilmelidir.
- BE.6.ASH.KBD6. Ülkemizdeki spor insanların çalışma alışkanlıklarını ve programlarını araştırır.
Sporcular, antrenörler, spor yöneticileri, spor bilimciler gibi spor alanında hizmet veren spor insanların çalışma alışkanlıklarının araştırılması teşvik edilmelidir. Spor insanların biyografilerinin yer aldığı kitapların okunması önerilebilir. Örneğin, Yaşar Doğu
- BE.6.ASH.KBD7. Farklı bölgelerimize ilişkin geleneksel sporların haritasını oluşturur.
Bu etkinlik grup çalışması şeklinde yapılabilir.

7. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Hareket Yetkinliği

Hareket Becerileri

- BE.7.HY.HB1. Bireysel sporlara özgü hareket becerilerini geliştirir.
Atletizm branşları, güreş gibi bireysel sportlardaki hareket becerileri üzerinde durulmalıdır.
- BE.7.HY.HB2. Takım sporlarına özgü hareket becerilerini geliştirir.
Futbol, basketbol, voleybol gibi takım sportlarındaki hareket becerileri üzerinde durulmalıdır.
- BE.7.HY.HB3. Raket ve uzun saplı araçlarla yapılan sportlara özgü hareket becerilerini geliştirir.
Badminton, tenis, masa tenisi gibi raket ve uzun saplı araçlarla oynanan sportların hareket becerileri üzerinde durulmalıdır.
- BE.7.HY.HB4. Doğa ve macera sportlarına özgü hareket becerilerini geliştirir.
Doğada yön bulma, parkur gibi doğa ve macera sportlarındaki hareket becerileri üzerinde durulmalıdır.
- BE.7.HY.HB5. Hazırladığı jimnastik serisini artan bir doğrulukla uygular.
Hareket becerileri, dereceli puanlama ölçekleri veya teknolojik araçlarla değerlendirilerek gelişme gözlenmelidir.
- BE.7.HY.HB6. Yüzme ile ilgili hareket becerilerini artan bir doğrulukla ve hızda sergiler.
Hareket becerileri, dereceli puanlama ölçekleri veya teknolojik araçlarla değerlendirilerek gelişme gözlenmelidir.

- BE.7.HY.HB7. Belli bir temada hazırladığı özgün dans koreografisini sunar.
Hazırlanan dans koreografisinin özgün olması (daha önceden başkaları tarafından geliştirilmemiş) teşvik edilmelidir.
- BE.7.HY.HB8. Diğer kültürlere ait bulduğu geleneksel oyunları oynar.
Öğrencilerin farklı kültürlere ait geleneksel oyunları araştırmaları teşvik edilmelidir. Öğrencilerin bu oyunları oynamaları sağlanmalıdır.

Hareket Kavramları ve İlkeleri

- BE.7. HY.HK1. Spor dallarına özgü kavramları yerinde kullanır.
Öğrencilerin üzerinde çalıştıkları bireysel, takım, raket, doğa, ritim dans ve yüzme sporlarına özgü kurallara, teknik becerilere ve fiziksel uygunluk bileşenlerine ait kavramları doğru ve yerinde kullanmaları üzerinde durulmalıdır.
- BE.7. HY.HK2. Spor becerilerinin hareket evrelerini analiz eder.
Üzerinde çalışılan spor dalındaki hareket evrelerinin analizi üzerinde durulmalıdır. Örneğin uzun atlarken yaklaşma koşusu, sıçrama, uçuş ve konma safhalarının analizi.
- BE.7. HY.HK3. Spor dallarına ait oyun kurallarını yorumlar.
Öğrencilerin üzerinde çalıştıkları bireysel, takım, raket, doğa, ritim dans ve yüzme sporlarına özgü kuralları yorumlaması üzerinde durulmalıdır.
- BE.7. HY.HK4. Spor ortamlarında yaşadığı stresli durumlarla başa çıkma stratejileri uygular.
Öğrencilerden sporlara katılırken yaşadıkları stresli durumları kayıt altına almaları istenmelidir. Daha sonra bu stresli durumlar için başa çıkma stratejileri geliştirmeleri ve bu stratejileri uygulamaları teşvik edilmelidir.
- BE.7. HY.HK5. Spor ortamlarında sorumluluk alır.
Öğrencilerin spor ortamlarında liderlik alma, etkinlikler sırasında çevreyi hazırlama ve düzenleme gibi sorumluluk alma durumları kayıt altına alınmalıdır.
- BE.7. HY.HK6. Sporlarda adil oyun anlayışına uygun davranır.
Öğrencilerin adil oyun davranışı sergileme durumları gözlenerek kayıt altına alınmalıdır.
- BE.7. HY.HK7. Spor etkinliklerinde liderlik becerileri gösterir.
Öğrencilerin takım ruhu yaratma, cesaret, dürüstlük, yeni fikir sunma gibi liderlik becerileri gösterme durumları gözlenmelidir.
- BE.7. HY.HK8. Spor etkinliklerinde arkadaşlarına etkili geribildirim verir.
Öğrencilere arkadaşlarını çeşitli ölçek ve teknolojik araçlarla izleme fırsatı yaratılmalı ve veriye dayalı geribildirim vermesi sağlanmalıdır.
- BE.7. HY.HK9. Tasarladığı materyalleri spor ve etkinlikler içinde değerlendirir.
Öğrencilerin spor ve etkinliklerde kullanmak için materyaller tasarlamaları ve bunları kullanmaları teşvik edilmelidir.

- BE.7. HY.HK10. Kendisinin ve akranlarının performansını teknoloji kullanarak değerlendirir.
Öğrencilerin adımsayar, hareket becerisi değerlendirmede kullanılan teknolojiler, maç analizi yazılımları gibi araçları kullanarak kendisinin ve arkadaşlarının performansını değerlendirmesi sağlanmalıdır.

Hareket Stratejileri ve Taktikleri

- BE.7. HY.HS1. Sporlardaki stratejileri ve taktikleri analiz eder.
Üzerinde çalışılan spordaki savunma, hücum, verimli hareket etme stratejileri ve taktiklerinin analizi üzerinde durulmalıdır.
- BE.7. HY.HS2. Sporlarda kullanılan stratejileri ve taktikleri değerlendirir.
Kullanılan stratejiler ve taktiklerin etkililiğini veriye dayalı olarak değerlendirilmesi üzerinde durulmalıdır.

Aktif ve Sağlıklı Hayat

Düzenli Fiziksel Etkinlik

- BE.7.ASH.DFE1. Fiziksel etkinliklerde uyguladığı planın etkilerini değerlendirir.
Öğrencilerin hazırladıkları fiziksel etkinlik planlarını uygulamaları istenmelidir. 6-8 haftalık bir uygulamadan sonra, yaptıkları çalışmaların kas dayanıklılığı ve kuvveti, esneklik ve kalp solunum sistemi (aerobik) dayanıklılıkları üzerine etkilerini uygun yöntemlerle ölçmeleri istenmelidir. Ölçüm sonuçlarına göre uyguladıkları planın etkilerini değerlendirmeleri sağlanmalıdır.
- BE.7.ASH.DFE2. Yakın çevresindeki spor imkânlarını etkili kullanır.
Öğrencilerin yakın çevrelerindeki spor imkânlarını kendi bireysel amaçlarına göre kullanım durumları gözlenmeli ve bu durumlar kayıt altına alınmalıdır.

Fiziksel etkinlik kavramları, ilkeleri ve ilgili yaşam becerileri

- BE.7.ASH.FEK1. Fiziksel etkinliklere katılmak için kendini motive eden unsurları açıklar.
Takımla çalışma, mücadele ve rekabet ortamında bulunma, etkinlik kaydı alan teknolojileri kullanma, müzikle yapma gibi unsurlar üzerinde durulmalıdır.
- BE.7.ASH.FEK2. Kişisel fiziksel etkinlik programına uygun düzenli ve dengeli beslenme programı uygular.
Öğrencilerin fiziksel etkinlik programları ve beslenme alışkanlıkları takip edilmelidir.
- BE.7.ASH.FEK3. Fiziksel etkinlikler sırasında, kendisinin ve başkalarının güvenliğini sağlayan davranışlar sergiler.
Öğrencilerin etkinlik çevresini düzenleme ve mücadele ortamlarında kendini kontrol etme gibi güvenlikle ilgili davranışları üzerinde durulmalıdır.

- BE.7.ASH.FEK4. Temel ilk yardım uygulamalarını gösterir.
İlk yardımın tedbir alma ve haber verme ilkeleri üzerinde durulmalıdır.
- BE.7.ASH.FEK5. Fiziksel etkinlikler ve sporla ilgili güvenilir bilgi kaynaklarını kullanır.
Kitap, araştırma makalesi, gazete, tv, internet vb. bilgi kaynaklarını güvenilirlik açısından karşılaştırması sağlanmalıdır.
- BE.7.ASH.FEK6. Fiziksel etkinliklerin etkililiğini artırmaya yönelik grupla fikirler üretir.
Grupla çalışma teşvik edilmelidir.
- BE.7.ASH.FEK7. Medyanın spora katılım üzerindeki etkilerini tartışır.
Medyadaki spora katılımı ilgili verilen mesajlar, çeşitli sporlara ayrılan alan, süre, seyirci sayısı, sporcu sayısı gibi konular üzerinde durulmalıdır.
- BE.7.ASH.FEK8. Toplum sağlığını iyileştirecek düzenli fiziksel etkinliklere katılımı ilgili öneriler geliştirir.
Öğrencilerin toplumdaki fiziki etkinlik davranışlarını yaş grupları, cinsiyet ve yaşanan yer gibi değişkenlere göre çeşitli kaynaklardan incelemesi teşvik edilmelidir. Daha sonra bu grupların fiziki etkinlik düzeyini artıracak öneriler geliştirmeleri üzerinde durulmalıdır.
- BE.7.ASH.FEK9. Düzenli fiziksel etkinliğin yaşla birlikte oluşan bireysel, sosyal ve fiziksel değişimler üzerinde olan etkisini değerlendirir.
Öğrencilerin farklı yaş gruplarından spor katılımcılarını incelemeleri sağlanmalıdır.
- BE.7.ASH.FEK10. Düzenli fiziksel etkinliklere katılımını etkileyen kişisel, sosyal ve kültürel faktörleri araştırır.
Kişisel merak, istek, sosyal destek, fiziksel çevredeki imkânlar ve bunlara ulaşılabilirlik konuları üzerinde durulmalıdır.

Kültürel Birikimimiz ve Değerlerimiz

- BE.7.ASH.KBD1. Bayram, kutlama ve törenler için grup etkinlikleri hazırlar.
Öğrencilerin bayram, kutlama ve törenin amacını özümseyerek, bayram, kutlama ve törenlere yönelik uygun etkinlikler hazırlaması üzerinde durulmalıdır.
- BE.7.ASH.KBD2. Cumhuriyet Dönemi'nde spor ve sporunun yerini araştırır.
Tarih dersi ile disiplinler arası bağ kurulmalıdır.
- BE.7.ASH.KBD3. Farklı ülkelere ilişkin araştırdığı geleneksel sporların haritasını oluşturur.
Grup çalışması olarak uygulanabilir.
- BE.7.ASH.KBD4. Ülkemizin uluslararası spor organizasyonlarındaki tarihini araştırır.
Öğrenciler Spor Genel Müdürlüğü, Spor Federasyonları, Ulusal ve Uluslararası Olimpiyat Komitesi kaynaklarından araştırmaya yönlendirilebilir.

BE.7.ASH.KBD5. Uluslararası spor organizasyonlarına katılmış sporcuların ülkemizin spor kültürüne katkısını araştırır.

Grup çalışması olarak uygulanabilir.

BE.7.ASH.KBD6. Türkiye'nin üyesi olduğu uluslararası spor kuruluşlarını araştırır.

Grup çalışması olarak uygulanabilir.

Meslekler

BE.7.ASH.MY1 Beden eğitimi ve spor alanı ile ilgili meslekleri araştırır.

Grup çalışması olarak uygulanabilir.

BE.7.ASH.MY2 Beden eğitimi ve spor ile ilişkili yeni çalışma alanları önerir.

Öğrenciler, yakın gelecekte beden eğitimi ve sporla ilgili toplumda ne tür değişimler olabileceği üzerinde düşünmeye teşvik edilmelidir. Örneğin, düşük fiziksel aktivite, kötü beslenme ve yüksek stres kaynaklı sağlık sorunlarında artış, sporda kullanılan yeni teknolojiler, spor alanlarının tasarımı vb. Bu değişimlerin hangi yeni çalışma alanları yaratacağı üzerinde durulmalıdır.

8. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Hareket Yetkinliği

Hareket Becerileri

BE.8.HY.HB1. Bireysel sporlara özgü hareket becerilerini fiziksel uygunluk bileşenleri ile birlikte geliştirir.

Spora özgü yapılan çalışmalarda hareket becerileri sergilenirken mesafe uzatılabilir, hız ve tekrarlı yüklenme sayısı artırılabilir.

BE.8.HY.HB2. Takım sporlarına özgü hareket becerilerini fiziksel uygunluk bileşenleri ile birlikte geliştirir.

Spora özgü koordinasyon, çeviklik, denge, sürat, güç, reaksiyon zamanı gibi fiziksel uygunluk bileşenleri üzerinde durulmalıdır.

BE.8.HY.HB3. Raket ve uzun saplı araçlarla yapılan sporlara özgü hareket becerilerini fiziksel uygunluk bileşenleri ile birlikte geliştirir.

Spora özgü koordinasyon, çeviklik, denge, sürat, güç, reaksiyon zamanı gibi fiziksel uygunluk bileşenleri üzerinde durulmalıdır.

BE.8.HY.HB4. Doğa ve macera sporlarına özgü hareket becerilerini fiziksel uygunluk bileşenleri ile birlikte geliştirir.

Spora özgü koordinasyon, çeviklik, denge, sürat, güç, reaksiyon zamanı gibi fiziksel uygunluk bileşenleri üzerinde durulmalıdır.

- BE.8.HY.HB5. Hazırladığı özgün jimnastik serilerini tek veya grup hâlinde sergiler.
Jimnastik serisinin özgünlüğü üzerinde durulmalıdır.
- BE.8.HY.HB6. Danslara özgü hareket becerilerini fiziksel uygunluk bileşenleri ile birlikte geliştirir.
Spora özgü koordinasyon, çeviklik, denge, sürat, güç, reaksiyon zamanı gibi fiziksel uygunluk bileşenleri üzerinde durulmalıdır.

Hareket Kavramları ve İlkeleri

- BE.8.HY.HK1. Spora özgü fiziksel uygunluk kavramlarını açıklar.
Spora özgü koordinasyon, çeviklik, denge, sürat, güç, reaksiyon zamanı gibi fiziksel uygunluk bileşenleri üzerinde durulmalıdır.
- BE.8.HY.HK2. Spor becerilerinin hareket evrelerini teknolojik araçlar ile analiz eder.
Öğrencilerin spora özgü hareket becerilerini gösterirken video kayıtlarını alarak hareket safhalarını analiz etmeleri üzerinde durulmalıdır. Örneğin uzun atlama yaparken hareketin video kaydından dereceli puanlama ölçeği ile yaklaşma koşusu, sıçrama, uçuş ve düşme evrelerinin analiz edilmesi.
- BE.8.HY.HK3. Sporda takım hedeflerine ulaşmak için iş birliği yapar.
Takım arkadaşları ile iş birliğinin grup hedeflerine ulaşmadaki önemi üzerinde durulmalıdır.
- BE.8.HY.HK4. Adil oyun anlayışına uygun davranmayı alışkanlık hâline getirir.
Öğrencilerin etkinlikler sırasında adil oyun davranışları takip edilmelidir.
- BE.8.HY.HK5. Spor dallarına katılımı arttıracak liderlik becerileri gösterir.
Arkadaşlarını cesaretlendirme, örnek olma gibi liderlik becerileri üzerinde durulmalıdır.
- BE.8.HY.HK6. Spor ve etkinliklere katılımı bireysel farklılığı olanlarla çalışmaya değer verir.
Öğrencilerin etkinlikler sırasında bireysel farklılığı olanlarla çalışma ve onları etkinlik amacı doğrultusunda destekleme durumları takip edilmelidir.
- BE.8.HY.HK7. Katıldığı spor dallarında kendi performansını nesnel ölçütler kullanarak değerlendirir.
Öğrenciler spor dallarına özgü hareket ve fiziksel uygunluk becerilerini değerlendirmede geliştirilmiş ölçütleri araştırmalıdır. Örneğin yaş gruplarına göre kuvvet, sürat, kalp solunum sistemi dayanıklılığı ölçütleri, spora özgü hareket becerilerini ölçmek için dereceli puanlama ölçeklerinde kullanılan ölçütler. Öğrenciler kendilerini ilgili özellikler açısından test ettikten sonra bu ölçütlere göre performans değerlendirmesi yapmalıdır.
- BE.8.HY.HK8. Sporda estetiğin anlamını örneklerle açıklar.
Uyum, mükemmellik, özgünlük konuları üzerinde durulmalıdır.

Hareket Stratejileri ve Taktikleri

- BE.8.HY.HS1. Spor dallarına özgü strateji ve taktikleri uygular.

Üzerinde çalışılan spora özgü savunma, hücum, hareket verimliliği ile ilgili stratejilerin ve taktiklerinin uygulanması üzerinde durulmalıdır.

- BE.8.HY.HS2. İzlediği sporda kullanılan stratejilerin ve taktiklerin etkililiğini yorumlar.
Sporda kullanılan savunma, hücum, hareket verimliliği stratejilerinin ve taktiklerinin müsabaka sonucuna etkileri üzerinde durulmalıdır.

Aktif ve Sağlıklı Hayat

Düzenli Fiziksel Etkinlik

- BE.8.ASH.DFE1. Fiziksel etkinliklere katılımı günlük yaşamın rutini yapar.
Öğrencilerin haftada en az üç gün orta ve yüksek şiddetli fiziki etkinliğe katılım durumları takip edilmelidir.
- BE.8.ASH.DFE2. Fiziksel zindeliği artırmak için geliştirdiği kişisel programı uygular.
Öğrencilerin geliştirdiği programların etkinliğe katılım sıklığı, şiddeti, süresi ve etkinlik türünün bireysel amaçlara uygunluğu takip edilmelidir.

Fiziksel etkinlik kavramları, ilkeleri ve ilgili yaşam becerileri

- BE.8.ASH.FEK1. Fiziksel etkinlik düzeyini korumak için çeşitli motivasyon yöntemleri kullanır.
Takımla çalışma, mücadele ve rekabet ortamında bulunma, etkinlik kaydı alan teknolojileri kullanma, müzikle yapma vb.
- BE.8.ASH.FEK2. Düzenli olarak yaptığı sporun fiziksel uygunluğuna olan etkilerini değerlendirir.
Sağlık ve spora özgü fiziksel uygunluk bileşenleri üzerinde durulmalıdır.
- BE.8.ASH.FEK3. Fiziksel etkinliklerde yiyecek ve içecek seçiminde bilinçli tüketici davranışları sergiler.
Öğrencilerin beslenme alışkanlıkları takip edilmelidir.
- BE.8.ASH.FEK4. Spor ortamlarında gerekli güvenlik önlemlerini alır.
Öğrencilerin bireysel ve çevre ile ilgili güvenlik önlemi alma alışkanlıkları takip edilmelidir.
- BE.8.ASH.FEK5. Spor sakatlıklarından korunma yöntemlerini uygular.
Isınma, soğuma, uygun malzeme kullanma, etkinlik alanındaki risk faktörlerine dikkat etme konuları üzerinde durulmalıdır.
- BE.8.ASH.FEK6. Fiziksel etkinlikler ve spor konusunda medyada yer alan farklı kaynakların güvenilirliğini sorgular.
Medyada sunulan bilginin kaynağı ve güvenilirliği üzerinde durulmalıdır (uzman görüşü, bilimsel araştırma vb.)

- BE.8.ASH.FEK7. Doğada yapılan etkinliklerin zindeliğe olan faydaları ile ilgili yansıma yapar.
Açık havanın rahatlatıcı etkisi, güneşten d vitamini alınması gibi konular üzerinde durulmalıdır.
- BE.8.ASH.FEK8. Gelecekte yapmak istediği fiziksel etkinlikler ve sporlarla ilgili plan yapar.
Öğrencilerin gelecekle ilgili hayal kurmaları teşvik edilmelidir.

Kültürel Birikimimiz ve Değerlerimiz

- BE.8.ASH.KBD1. Bayram, kutlama ve törenlerde fiziksel etkinliklere katılarak model oluşturur.
Öğrencilerin bayram, kutlama ve törenin amacını özümseyerek bayram, kutlama ve törenlere katılmaları üzerinde durulmalıdır.
- BE.8.ASH.KBD2. Atatürk'ün spora ve sporculara verdiği önemi dikkate alarak kişisel gelişim hedefleri belirler.
Bireyin ve toplumun zindeliği ile spor arasındaki ilişki üzerinde durulmalıdır.
- BE.8.ASH.KBD3. Diğer kültürlere ait halk danslarının özelliklerini karşılaştırır.
Grup çalışması olarak uygulanabilir.
- BE.8.ASH.KBD4. Okulunda kapsayıcı spor organizasyonlarını grupla hazırlar.
Okuldaki herkesin katılımını teşvik edecek spor organizasyonu hazırlanması teşvik edilmelidir.

Meslekler

- BE.8.ASH.MY1 Çeşitli mesleklerdeki hareket becerilerini analiz eder.
Hareket becerilerinin önemli olduğu pilot, asker, polis, itfaiye, hemşire, cerrah gibi meslekler üzerinde durulmalıdır.
- BE.8.ASH.MY2 Çeşitli mesleklerdeki fiziksel uygunluk ihtiyaçlarını inceler.
Mesleğin vücut kompozisyonu, kas kuvveti ve dayanıklılığı, esneklik, kalp solunum sistemi dayanıklılığı, koordinasyon, denge, çeviklik, güç, sürat, reaksiyon zaman ihtiyaçları üzerinde durulmalıdır.
- BE.8.ASH.MY3 Gelecekte yapmayı düşündüğü meslekteki hareket ve fiziksel uygunluk gerekliliği ile kendi durumunu karşılaştırır.
Öğrencilerin kendi hareket becerileri ve fiziksel uygunluk düzeylerini ölçerek, mesleklerin ihtiyaçları ile karşılaştırma yapmaları teşvik edilmelidir. Örneğin, bir pilotun ihtiyacı olan fiziksel uygunluk ve hareket becerilerinin test edilmesi.

